

Лекція 27. Курс «Критичне мислення для освітян»: підсумки чи навчання триває?

Наш курс добіг логічного завершення. Хотілось би підбити підсумки та узагальнити те, про що ми говорили протягом наших занять. По-перше, критичне мислення – це той важливий інструмент, який дозволяє нам виправити спотворення, що спричиняють наші «лінзи» сприйняття; дозволяє нам налагодити адекватну взаємодію з реальністю, з собою та бути ефективнішими. Критичне мислення в освіті дозволяє розвинути розумові здібності людини (широкий їхній спектр) та стати успішнішою, дієвішою та ефективнішою особистістю. Саме тому навчання критичного мислення – це те важливе завдання, яке має виконати наразі сучасна українська освіта. Нам слід розробляти методики навчання окремих предметів з урахуванням розвитку критичного мислення учнів.

Ми розглянули властивості критичного мислення та дійшли висновку, що критичне мислення самостійне й передовсім усвідомлене. Процес критичного розмірковування характеризується тим, що має високий рівень усвідомленості. Більшість нашої поведінки обумовлюється підсвідомістю (майже 90 %). Аби зробити ухвалення наших рішень ефективнішим, необхідно перенести цей процес у свідому площину. Критичне мислення – це свідоме мислення, яке стежить за тим, яким чином були ухвалені ті чи інші рішення та яким чином були розв'язані ті чи інші задачі.

Основними стратегіями та процедурами критичного мислення виступають загальнометодологічні принципи, стратегії, процедури. Їх використання дозволяє нам відшукати, усвідомити суперечності та доцільно їх розв'язати. Критичне мислення використовується для розв'язання проблемних задач. Для того, аби ухвалити правильні продумані рішення. Критичне мислення дозволяє нам керувати своїм сприйманням, навіть може зробити нас щасливими (якщо змінить наше сприйняття). Критичне мислення виникає лише тоді, коли ми опиняємося у ситуації невизначеності, коли нам необхідно самостійно подумати над виходом із непростой проблемної ситуації. Отже, коли перед нами постає проблема або ситуація, що змушує нас мислити нестандартно, шукати нові підходи, лише тоді створені умови для розвитку критичного мислення. В освітньому процесі це означає передовсім створення проблемних ситуацій; надання учням інформації про принципи та методи пізнання; використання методів навчання, що спонукали б учнів робити вибір в тих чи інших ситуаціях; добір таких форм навчання, які б стимулювали діалог і обмін думками; письмове викладення розв'язків та подальша рефлексія цих розв'язків. Таким чином, критичне мислення – важливий, цікавий, дивовижний інструмент, який може зробити вас щасливими.